

หนังสือเรียนสาระการพัฒนาศักยภาพ
รายวิชาสังคมศึกษา
(สค21001)
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)

ห้ามจำหน่าย

หนังสือเรียนเล่มนี้ จัดพิมพ์ด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

ลิขสิทธิ์เป็นของ สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

- [illegible]

- [illegible]

กิจกรรมที่ 1.2 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ

1) ให้ผู้เรียนอธิบายว่าการเกิดแผ่นดินไหวอย่างรุนแรง จะส่งผลกระทบต่อประชากรและสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) ให้บอกความแตกต่างและผลกระทบที่เกิดต่อประชากรและสิ่งแวดล้อมของพายุฝนฟ้าคะนอง พายุหมุนเขตร้อน และพายุทอร์นาโด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) คลื่นสึนามิกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากมายหลายอย่าง ในความคิดเห็นของผู้เรียน ผลกระทบด้านใดที่เสียหายมากที่สุด พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 1.3 วิธีใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

1) ถ้าต้องการทราบระยะทาง จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ผู้เรียนจะใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ชนิดใด

.....

.....

.....

.....

.....

2) ภาพถ่ายจากดาวเทียม มีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3) แผนที่ มีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4) ถ้าต้องการทราบว่าประเทศไทยอยู่ พิกัดภูมิศาสตร์ที่เท่าไร ผู้เรียนจะใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ชนิดใดได้บ้าง

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 1.4 สถาปนามิตราสตร์กายภาพของไทยที่ส่งผลต่อทรัพยากรต่างๆ และ
สิ่งแวดล้อม

1) ให้ผู้เรียนอธิบายว่าสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ทั้ง 6 เขต มีอะไรบ้าง และแต่ละเขตส่วนมากประกอบอาชีพอะไร

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

2) ผู้เรียนคิดว่า ประเทศไทยมีทรัพยากรอะไรที่มากที่สุด บอกมา 5 ชนิด
แต่ละชนิดส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชากรอย่างไรบ้าง

[illegible]

กิจกรรมที่ 1.5 ความสำคัญของการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับทรัพยากรในประเทศ

1) ให้ผู้เรียนอธิบายว่าในภาคเหนือของไทย ประชากรจะอาศัยอยู่หนาแน่นในบริเวณใดบ้าง พร้อมให้เหตุผล และส่วนมากจะประกอบอาชีพอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) ผู้เรียนคิดว่าภาคใดของไทยที่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด พร้อมให้เหตุผล และสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าว คืออะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) ปัจจัยใดที่ทำให้มีประชากรอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

4) ทวีปใดที่กล่าวกันว่า เป็นทวีป “แหล่งอารยธรรม” เพราะเหตุใดจึงกล่าวเช่นนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) ในทวีปเอเชีย ประชากรจะอาศัยอยู่กันหนาแน่นบริเวณใดบ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายบทที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กิจกรรมที่ 1 ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ เพื่อเสริมความรู้จากในหนังสือเรียน
โดยถามจากผู้รู้

1.1 ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเรื่อง สถานการณ์เศรษฐกิจไทยปัจจุบันเป็นอย่างไร มีจุดอ่อน จุด
แข็งอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 เพื่อป้องกันถูกเอาเปรียบการใช้สินค้าหรือรับบริการท่านมีวิธีป้องกันหรือแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ถ้าผู้เรียนเป็นผู้ผลิตในระบบเศรษฐกิจ ท่านคิดว่าท่านจะผลิตอะไรใน
ชุมชนที่คาดว่าจะมีผลกำไรเพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และจะใช้
ปัจจัยการผลิตและกระบวนการผลิตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3 ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

3.1 เศรษฐศาสตร์ หมายถึงวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาอะไร มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ความต้องการ (Wants) ในวิชาเศรษฐศาสตร์หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 คุณธรรมของผู้ผลิตมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ระบบเศรษฐกิจแบบผสมหมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. วิชาเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งใด
 - ก. การผลิตสินค้า
 - ข. การให้บริการ
 - ค. การใช้ทรัพยากร
 - ง. การทำมาหากินในชีวิตประจำวัน
2. การแข่งขันทางการค้าจะก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
 - ก. พ่อค้าจะได้กำไรจากการขายสินค้า
 - ข. ป้องกันไม่ให้รัฐบาลเข้าไปควบคุมในกิจการค้า
 - ค. ช่วยป้องกันการค้ากำไรเกินควร
 - ง. ประชาชนใช้สินค้ามากขึ้น
3. ข้อใดที่แสดงว่าผู้บริโภคนำวิชาเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการชีวิตประจำวัน
 - ก. ซื้อสินค้าเฉพาะที่จำเป็นและราคาไม่แพง
 - ข. กักตุนสินค้าเมื่อรู้ว่าจะขึ้นราคา
 - ค. เลือกซื้อสินค้าที่ถูกต้องที่สุด
 - ง. ซื้อสินค้าจากการโฆษณา
4. ข้อใดอธิบายความหมายของ “ระบบเศรษฐกิจ” ได้ถูกต้องมากที่สุด
 - ก. สังคมที่มีแนวปฏิบัติทางเศรษฐกิจภายใต้รูปแบบเดียวกัน
 - ข. สังคมที่อนุญาตให้เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต
 - ค. สังคมที่ใช้กลไกของราคาเข้ามาแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
 - ง. สังคมที่มีการผลิตภายใต้การควบคุมของรัฐบาล
5. ประเทศไทยต้องกู้เงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เพื่อมาแก้ไขสถานะเศรษฐกิจจากสถาบันการเงินในข้อใด
 - ก. โอเปค (OPEC)
 - ข. ไอเอ็มเอฟ (IMF)
 - ค. อีซี (EC)
 - ง. อาเซียน (ASEAN)

กิจกรรมที่ 5 ให้ผู้เรียนพูดคุยกับเพื่อนและสรุปสาระสำคัญของการศึกษาเอกสารเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในแบบบันทึกที่กำหนด

แบบบันทึก

1. ให้สรุปความสำคัญของประเทศไทยที่ได้รับจากการเป็นประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจใดบ้างที่ประเทศต้องเข้าร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

.....

.....

.....

.....

3. ให้อธิบายถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 1 ข้อ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมเรื่องที่ 1 การเมืองการปกครอง

ให้นักศึกษาเลือกคำตอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวในข้อคำถามดังต่อไปนี้

1. การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาเปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติได้ด้วยวิธีใด

- ก. ยุบรัฐสภา
 - ข. ลงมติไม่ไว้วางใจ
 - ค. ยุบสภาผู้แทนราษฎร
 - ง. แต่งตั้งวุฒิสมาชิกใหม่
2. บทบาทและหน้าที่ของรัฐสภาคือข้อใด
- ก. ออกกฎหมายควบคุมรัฐบาลและประชาชน
 - ข. ยับยั้งกฎหมายและอภิปรายลงมติไม่ไว้วางใจ
 - ค. ถวายคำแนะนำแก่พระมหากษัตริย์ในการตรากฎหมายฉบับต่างๆ
 - ง. ออกกฎหมายและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของราชการ
3. คำว่า “อำนาจอธิปไตย” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญหมายความว่าอย่างไร
- ก. อำนาจอสูงสุดของรัฐสภาในการร่างกฎหมาย
 - ข. อำนาจอสูงสุดของประชาชนในการบริหารประเทศ
 - ค. อำนาจอสูงสุดของฝ่ายบริหารในการปกครองประเทศ
 - ง. อำนาจอสูงสุดของคณะรัฐมนตรีในการบริหารประเทศ
4. หัวใจสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยคือข้อใด
- ก. ประชาชน
 - ข. การเลือกตั้ง
 - ค. รัฐธรรมนูญ
 - ง. พรรคการเมือง
5. การจัดระเบียบสังคมเกี่ยวข้องกับสถาบันใดมากที่สุด
- ก. สถาบันศาสนา
 - ข. สถาบันการศึกษา
 - ค. สถาบันครอบครัว
 - ง. สถาบันการปกครอง

6. ข้อใดคืออำนาจของรัฐสภา
 - ก. ศาล
 - ข. บริหาร
 - ค. ตุลาการ
 - ง. นิติบัญญัติ
7. การปกครองแบบรัฐสภา ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลคือใคร
 - ก. องคมนตรี
 - ข. นายกรัฐมนตรี
 - ค. ประธานวุฒิสภา
 - ง. ประธานรัฐสภา
8. ผู้ที่มีหน้าที่ใช้อำนาจในการบริหารคือใคร
 - ก. นายกรัฐมนตรี
 - ข. คณะรัฐมนตรี
 - ค. ประธานวุฒิสภา
 - ง. ประธานรัฐสภา
9. ผู้ที่มีหน้าที่ตราพระราชบัญญัติคือใคร
 - ก. คณะรัฐมนตรี
 - ข. นายกรัฐมนตรี
 - ค. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - ง. พระมหากษัตริย์
10. การปกครองระบอบประชาธิปไตยผู้ที่มีอำนาจสูงสุดคือใคร
 - ก. พระมหากษัตริย์
 - ข. นายกรัฐมนตรี
 - ค. ผู้บัญชาการเหล่าทัพ
 - ง. ประชาชนชาวไทย
11. วัฒนธรรมในการทำงานแบบใดที่จะส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพิ่มมากขึ้น
 - ก. การทำงานคนเดียว
 - ข. การทำงานเป็นทีม
 - ค. การทำงานตามที่ตนถนัด

- ง. การทำงานกับคนที่ชอบพอกัน
12. รัฐธรรมนูญจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ หลายส่วน ส่วนใดที่มีผลโดยตรงต่ออำนาจอธิปไตยของประชาชน
- ก. หมวดทั่วไป
- ข. หมวดหน้าที่ของปวงชน
- ค. หมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
- ง. หมวดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย
13. สิทธิของปวงชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นคือข้อใด
- ก. การเลือกตั้งสมาชิกแห่งชาติ
- ข. การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- ค. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ง. การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
14. สิทธิเสมอภาคทางกฎหมาย หมายถึงอะไร
- ก. ประชาชนทุกคนมีสิทธิออกกฎหมายเหมือนกัน
- ข. ประชาชนทุกคนมีสิทธิรับรู้กฎหมายโดยเท่าเทียมกัน
- ค. ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับสวัสดิการจากรัฐโดยเท่าเทียมกัน
- ง. ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน
15. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการจำกัดสิทธิของประชาชนให้อยู่ภายใต้กฎหมาย
- ก. เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ
- ข. เพื่อรักษาความสงบสุขของบ้านเมือง
- ค. เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิซึ่งกันและกัน
- ง. ถูกหมดทุกข้อ
16. กฎหมายจราจรทางบกได้เพิ่มโทษสูงแก่ผู้ฝ่าฝืนในลักษณะใด
- ก. เมาสุรา
- ข. ขับรถฝ่าไฟแดง
- ค. ขับรถโดยประมาท
- ง. ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่
17. สิทธิเสรีภาพถูกควบคุมโดยข้อใด
- ก. รัฐบาล
- ข. จริยธรรม
- ค. กฎหมาย
- ง. เจ้าหน้าที่ตำรวจ

18. ใครคือบุคคลได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจากรัฐ
- ก. ประชาชน
 - ข. ข้าราชการ
 - ค. เด็กและคนชรา
 - ง. ถูกทุกข้อ
19. ตามรัฐธรรมนูญประชาชนไม่มีสิทธิในด้านใด
- ก. การนับถือศาสนา
 - ข. การว่าร้ายผู้อื่น
 - ค. การประกอบอาชีพ
 - ง. การเลือกที่อยู่อาศัย
20. ตามรัฐธรรมนูญของไทยสิทธิในด้านใดของมนุษย์จะได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ
- ก. สิทธิส่วนบุคคล
 - ข. การเมืองการปกครอง
 - ค. สิทธิด้านการพูดในที่สาธารณะ
 - ง. สิทธิด้านการถือครองทรัพย์สิน

□□□□

กิจกรรมเรื่องที่ 2

ให้นักศึกษาตอบคำถามโดยอธิบายให้เข้าใจดังนี้

1. เพราะเหตุใดระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงถือว่าเหมาะสมที่สุดในปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. รัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. รัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีลักษณะแตกต่างกับรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็น ลายลักษณ์อักษรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยอธิบายให้เข้าใจและได้ใจความที่สมบูรณ์

1. รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐธรรมนูญการปกครองของไทยทุกฉบับกำหนดสาระไว้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดีมีลักษณะการปกครองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. การปกครองระบอบประชาธิปไตยของทุกประเทศจะมีรูปแบบการปกครองแตกต่างกัน แต่หลักการใหญ่ ๆ จะมีเหมือนกันคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ให้นักศึกษานอกข้อดีและข้อเสียของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการปกครองระบอบเผด็จการ

ข้อดี ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.
2.
3.

ข้อเสีย ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

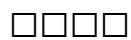
1.
2.
3.

ข้อดี ของการปกครองระบอบเผด็จการ

1.
2.
3.

ข้อเสีย ของการปกครองระบอบเผด็จการ

1.
2.
3.

กิจกรรมที่ 4

ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวในข้อคำถามต่อไปนี้

1. หน้าที่ของคนไทยที่ต้องดำรงความเป็นไทย คือข้อใด
 - ก. การป้องกันประเทศ
 - ข. เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
 - ค. การรับราชการทหารและเสียภาษีอากร
 - ง. ดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
2. ข้อใดไม่ใช่สิทธิของประชาชนชาวไทยที่กฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้
 - ก. สิทธิในทรัพย์สิน
 - ข. สิทธิทางการเมือง
 - ค. สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์
 - ง. สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการเมื่อสูงอายุ
3. ประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเพียงใด
 - ก. ไม่มีขอบเขตจำกัด
 - ข. มีจำกัดโดยอำนาจของผู้ปกครอง
 - ค. มีจำกัดโดยข้อบัญญัติของกฎหมาย
 - ง. มีจำกัดตามฐานะของแต่ละบุคคล
4. พฤติกรรมในข้อใดที่แสดงว่าประชาชนยังไม่ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย
 - ก. ลุงบุญมี ฟังข่าวสารการเมืองจากวิทยุก่อนนอนทุกคืน
 - ข. นายอ่อน ร่วมเดินขบวนประท้วงนโยบายปรับค่าจ้างแรงงาน
 - ค. สมหญิง เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์เสนอวิธีแก้ปัญหายาเสพติด
 - ง. สมชาย ไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะไม่ว่าง
5. เพราะเหตุใดการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงได้รับความนิยมมากกว่าการปกครองแบบอื่น
 - ก. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 - ข. มีการจัดตั้งพรรคการเมืองได้หลายพรรค
 - ค. มีการเลือกตั้งผู้นำฝ่ายบริหารเข้าไปปกครองประเทศ
 - ง. ประชาชนมีโอกาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง

6. ความมีอิสระในการกระทำของบุคคลโดยไม่ขัดต่อกฎหมายคืออะไร
- ก. สิทธิ
 - ข. หน้าที่
 - ค. อำนาจ
 - ง. เสรีภาพ
7. ลักษณะการส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ดีคือข้อใด
- ก. เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงออก
 - ข. ให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างเต็มที่
 - ค. ให้มีการเลือกตั้งสม่ำเสมอเป็นประจำ
 - ง. ส่งเสริมรายได้ประชาชนอย่างต่อเนื่อง
8. นักศึกษาคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของใคร
- ก. คณะรัฐมนตรี
 - ข. รัฐสภาเท่านั้น
 - ค. ประชาชนทุกคน
 - ง. พรรคการเมืองเท่านั้น
9. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง
- ก. ประเทศจีนและลาวมีระบบการปกครองแตกต่างกัน
 - ข. ประเทศรัสเซียกับจีนมีระบบการปกครองแตกต่างกัน
 - ค. ประเทศไทยและประเทศอังกฤษมีระบอบการปกครองเหมือนกัน
 - ง. ประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกามีระบบการปกครองแตกต่างกัน
10. ข้อใดเป็นเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันทรงให้ความช่วยเหลือประชาชนมากที่สุด
- ก. สนับสนุนให้มีอาชีพ
 - ข. ให้ทุนการศึกษาแก่ยากจน
 - ค. ให้ยารักษาโรค ช่วยเหลือผู้ป่วย
 - ง. แสวงหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร